

Att lära in ute

- en serie metodböcker

Någon gång 2003 började tankarna kretsa kring hur utomhuspedagogiken skulle kunna få en högre status och uppmärksamhet och hur naturskolornas långa erfarenhet av att lära in ute i olika ämnen skulle kunna tas tillvara. Diskussionerna cirkulerad kring att göra temanummer av Bladet kring varje enskilt skolämne och att det var mycket viktigt att aktiviteterna hade koppling till dåvarande läroplanen Lpo 94. Vi insåg ganska snart att det var mer rimligt att börja med de så kallade kärnämnen; matematik, engelska och svenska. Det resulterade i ett temanummer av Bladet 2004 om matematik och året efter bearbetades materialet och första boken i Att lära in ute-serien, *Att lära in matematik ute* släpptes 2005.

Avgörande för att första boken skulle bli verklighet var olikheterna i kompetens hos författarna. Falu Naturskola hade kunskaper i hur man söker pengar och hade kontakter med Ljungbergsfonden, en utbildningsfond som satsade stort på utomhuspedagogik under den här perioden. Upplandsstiftelsen och Uppsalas Naturskola hade störst erfarenheter av utomhusmatematik och hade ett tunt häfte med övningar som blev embryot till boken. Nynäshamns Naturskola var engagerad i redaktörskapet i medlemstidningen Bladet, hade datorvana och goda erfarenheter av att driva projekt.

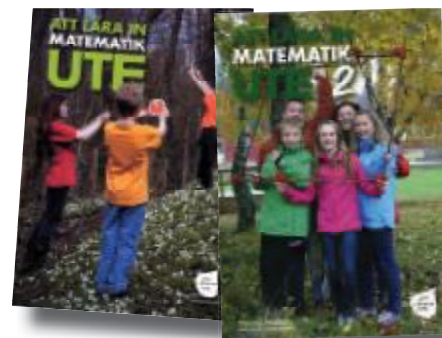
Den gemensamma plattformen var förstas tron på att utomhuspedagogiken är ett utmärkt pedagogiskt komplement till inneundervisningen och att det kan leda till ökad

måluppfyllelse hos eleverna särskilt hos dem som har lärtilar som inte passar lika bra inne i klassrummet. Som udda fåglar stod vi vid vårt bokbord på Matematikbiennalen i Malmö 2006. Av de 3000 besökarna köpte 300 boken. Vi var överrumplade, glada och stärkta av det första mötet med "marknaden". Vår slutsats den gången var att boken hade släppts i rätt tid, precis när det var kris inom matematiken i svenska skolor. Vi hoppas innerligen att boken har bidragit till att eleverna har fått uppleva matematik och att det hjälpt dem till ökad förståelse och ökad lust att lära matematik. Förhoppningsvis har boken hjälpt till att skapa länkar mellan det abstrakta och konkreta inom matematiken.

Sedan första boken 2005 har följande böcker släppts. *Att lära in engelska ute* 2007, *Leka och lära matematik ute* 2007 (förskolan), *Att lära in ute året runt* 2007, som till grunden är en naturvetenskaplig bok men med kopplingar till flera av skolans ämnen, *Att lära teknik ute* kom 2009 och *Att lära in svenska ute* 2010.

Nytt förlag

Det som har hänt sedan 2005 är att Ljungbergsfonden inte längre finns med i bilden. Deras engagemang i början var en förutsättning för att bokserien skulle bli av och det måste vi vara mycket tacksamma för. Sedan 2009 har förlaget Outdoor Teaching tagit över layout, produktion och försäljning av böckerna. Naturskoleföreningen har skrivit ett dokument med kriterier som ska uppfyllas för att en bok ska få nämnas med i serien Att lära in ute. Sedan 2012 finns också en överenskommelse mellan föreningen och förlaget att fem kronor per såld bok går till Naturskoleföreningen.

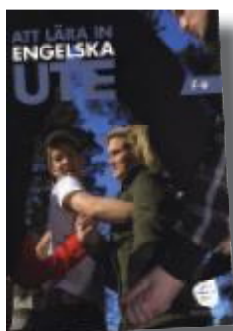

Kriterierna för bokserien

För att en bok ska få ingå i bokserien Att lära in ute ska, sammanfattningsvis, följande kriterier uppfyllas. Hänvisningar till läroplanerna Lpfö 98 och Lgr 11 ska finnas med. Övningarna och aktiviteter ska vara av sådan karaktär att de görs bäst utomhus och alla övningar och aktiviteter ska vara testade i barngrupp eller med elever. Boken ska helst skrivas i samarbete mellan flera författare. Ensam författare ska ha kontakt med referensgrupp för feedback och korrekturläsning. Beslut om boken ska få titeln "Att lära in ute", med Naturskoleföreningens logotyp och med samma layout som tidigare böcker, fattas av Naturskoleföreningens styrelse. I avtalet med förlaget ska alltid en formulering nämnas med om att alla naturskolor ska få två fria exemplar av boken vid lansering och därefter ska alla naturskolor ha specialpris vid inköp av boken. I samband med lansering av boken ska en kursdag arrangeras för alla naturskolor i Sverige genom annonsering i medlemstidningen Bladet eller i nyhetsbrevet Barret. Ett dokument finns med samtliga kriterier nedskrivna och för varje kriterium finns en motivering. För er som funderar på att skriva en bok i serien och vill ta del av dokumentet, kontakta Naturskoleföreningen.

Royalty och kompetensutveckling

Vad får då naturskolor ut av att skriva böcker? När det gäller royalty har avtalen hittills skrivits på sådant sätt att

naturskolorna får betalt i form av gratis böcker. Det innebär att en naturskola med en författare får ca 300 böcker vid en upplaga på 5000 böcker, men antalet varierar beroende på antalet medförfattare. För att omvandla böckerna till pengar använder naturskolorna böckerna som kurslitteratur vid olika utomhuspedagogiska kurser där de ingår i kursavgiften. För en naturskola som har krav på att få in pengar till verksamheten är detta mycket bra. Här finns det också möjlighet att inom naturskolans egen kommun erbjuda kurser, där boken ingår till kraftigt reducerat pris eller helt gratis, för att höja den utomhuspedagogiska kompetensen på skolor och förskolor i hemkommunen. Minst lika viktigt som gratis böcker och pengar är den breddade kompetens vi författare får genom de återkommande diskussionerna om böckernas innehåll, förhållningssätt, metoder och övningar. Som lärare på en naturskola är vi ofta ganska ensamma när det gäller att utveckla utomhuspedagogiska metoder i vår egen kommun. Samarbetet mellan naturskolor, där kompetens och intresse skiljer sig ganska mycket åt trots allt, ger oss en fantastisk möjlighet att utvecklas både personligen och som verksamhet.

Översättningar

Det finns intresse utomlands för den svenska utomhuspedagogiken, framförallt inom förskolorna. Flera översättningar är redan gjorda och era är på gång. *Att lära in matematik ute* har översatts till lettiska och delar av den nns på niska, estniska och ryska. Även *Att lära in engelska ute* nns på lettiska. *Leka och lära matematik ute* nns översatt till engelska och den

Flera av författarna till böckerna i *Att lära in ute*-serien träffade förlaget i Stockholm i januari för att diskutera befintliga böcker, kommande böcker och översättningar.

kan köpas på Outdoor Teachings hemsida. Den påbörjade översättning till japanska ligger tills vidare på is efter jordbävningen i Japan 2011.

Att lära in ute året runt ligger nu hos en översättare som skriver om den på ryska. Marilyn Barden, som arbetat ideellt i många år med olika freds- och miljöprojekt i Ryssland har köpt hela upplagan på 2000 böcker med hjälp av insamlade pengar och ska skänka böckerna till skolor i St Petersburg.

Under 2013 kommer en bok på engelska att produceras där utdrag ur de olika böckerna kommer att finnas med som ett svenskt utomhuspedagogiskt smörgåsbord.

Kommande böcker

Under 2013 arbetas det med två böcker till i serien. Den första som kommer ut är boken om hållbar utveckling och några smakprov har Bladet-läsarna redan fått i nr 1 2012. Anledningen till att delar av böckerna kommer i Bladet ungefär ett år innan de släpps är för att informera om att boken är på gång men också för att ge intresserade av utomhuspedagogik en möjlighet att reagera på innehållet. Bladet som ni nu håller i handen innehåller ett litet utdrag ur den kommande boken med arbetsnamnet TekNO, en bok för förskolan med metoder och förhållningssätt kring naturvetenskap

och teknik utomhus. När ni läser detta har vi som skriver boken, Naturskolan i Lund och Nynäshamns Naturskola, förhoppningsvis fått in synpunkter på det första utkastet från de pedagoger i förskolan som vi skickat delar av boken till.

Vi hoppas att er naturskolor ser fördelarna med att samarbeta för att berika oran av läromedel med ytterligare utomhuspedagogiska metodböcker. Med den kompetens som nns bland landets naturskolor kan fler böcker bli verklighet. För er som går i skrivartankar, ring en kollega på en annan naturskola och så ett frö om framtida samarbete.

Lärare, förskollärare och andra pedagoger som tillhör målgruppen för våra böcker hoppas vi kan ge oss både positiv respons och konstruktiv kritik av innehållet i be ntliga böcker så att vi kan förbättra dem vid de återkommande revideringarna. Vi önskar också att få in tankar om utomhuspedagogiska läromedel som ännu inte är skrivna. Vilka behov nns på skolor och förskolor av uteaktiviteter som kan stärka lärandet inom ramen för Lgr 11 i olika ämnen? Hör gärna av er till Naturskoleföreningen.

R L -M
N N

